

§ 188

Hankintaoikaisuvaatimus hallintojohtajan päätöksestä 9.2.2021 § 8, Kymppin sydän - Helsingin kaupunginosien statistiikkaa esittelevän sähkömekaanisen taideteoksen toteuttaminen

HEL 2020-011056 T 02 08 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Fantomatico Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen, joka koskee hallintojohtajan päätöstä 9.2.2021 § 8.

Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella hallintojohtajan päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jaakko Seppänen, lakimies, puhelin: 310 39062
jaakko.seppanen(a)hel.fi
Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Fantomatico Oy 22.2.2021
- 2 Lausunto Bergent Oy 2.3.2021
- 3 Vastaselitys Fantomatico Oy 10.3.2021
- 4 Lisäselvitys Bergent Oy 18.3.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Tarjouksen jättäneet

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankintaoikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Hallintojohtajan tekemä hankintapäätös 9.2.2021 § 8 perusteluineen sekä muutoksenhakuohjeineen annettiin tiedoksi tarjoajille sähköpostitse 9.2.2021.

Fantomatico Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus on saapunut 22.2.2021. Hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä 1.

Hankintamenettely ja hankintapäätös

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala kilpailutti avoimessa menettelyssä Helsingin kaupunginosien statistiikkaa esittelevän sähkömekaanisen taideteoksen toteutuksen sekä taideteoksen huolto-, ylläpito- ja muutostyöt. Taideteos sijoitetaan Kaupunkiympäristötalon aulaan osoitteessa Työpajankatu 8. Taideteoksen on suunnitellut Good Kombo Oy.

Hankinnasta julkaistiin kansallista tavarahankintaa koskeva hankintailmoitus 11.11.2020 ja korjausilmoitus 19.11.2020. Hankinnan valintaperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo oli 40 % ja laadun 60 %. Hankinnan ennakoiduksi hintahaarukaksi ilmoitettiin 100 000–150 000 euroa (alv 0 %). Määräaikaan 4.12.2020 mennessä tarjouksen jättivät Bergent Oy ja Fantomatico Oy.

Hallintojohtajan päätöksellä 9.2.2021 § 8 hankinnan toteuttajaksi valittiin Bergent Oy. Bergent Oy:n tarjous todettiin tarjouspyynnön mukaiseksi ja kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi. Bergent Oy:n taideteoksen toteutukselle antama kokonaishinta oli 69 000 euroa (alv 0 %). Bergent Oy:lta pyydettiin lisäselvitys muun muassa poikkeuksellisen alhaisen tarjoushinnan johdosta. Selvitys todettiin hyväksyttäväksi.

Tarjouspyynnön soveltuvuusvaatimuksia koskevassa osiossa oli kohdassa I.8 pyydetty ilmoittamaan, käyttäkö tarjoaja alihankkijoita. Mikäli tarjoaja on vastannut käyttävänsä palvelujen tuottamiseen alihankkijoita, on tarjouksen liitteeksi tullut ladata selvitys käytettävästä alihankkijasta tai alihankkijoista. Bergent Oy on tarjouksessaan vastannut, ettei käytä alihankkijoita.

Tarjosten laatua on vertailtu tarjouskilpailussa muun muassa työsuunnitelman perusteella. Työsuunnitelmassa on tullut kuvata uskottavalla tavalla muun muassa henkilöiden resursointi työvaiheittain. Tarjouspyynnön mukaan korkeimman 30 pisteen pistemäärän on saanut se tarjoaja, jonka työsuunnitelmassa on työstä esitetty kaikki vaaditut osiot sisältävä yksityiskohtainen kuvaus, ja siinä on työn toteuttamiseen resursoitu eniten henkilötyötunteja. Hankintayksikkö on antanut korkeimman pistemäärän Bergent Oy:lle.

Hankintaoikaisuvaatimus

Fantomatico Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan vaatinut Bergent Oy:n tarjouksen hylkäämistä tarjoajien tasapuolisen kohtelun nimissä. Fantomatico Oy on perustellut vaatimustaan muun muassa seuraavasti:

Bergent Oy on laiminlyönyt antaa vaaditun pakollisen selvityksen käyttämistään alihankkijoista. Fantomatico Oy:n näkemyksen mukaan hankinnan kohteena olevan kalusteen osien työstö vaatii ammattimaista CNC-jyrsintää järeällä kalustolla eli ulkopuolella teetettävää työtä. Bergent Oy:n työsuunnitelmassa on mainittu Tilattavat materiaalit ja tarvikkeet -otsikon alla useita yrityksiä ja listattu näiden yritysten suorittamina toimenpiteinä jyrsintää, upotuksia, aukotuksia ja rei'ityksiä. Tämä materiaalin työstö on toisella yrityksellä teetettävää työtä eli alihankintaa.

Bergent Oy:n työsuunnitelmassa ollut kirjaus ”käydään alihankkijoiden toimitusaikataulut läpi” osoittaa, että Bergent Oy on myöntänyt käyttävänsä alihankintaa, mutta ei ilmoita alihankkijoitansa kuten tarjouspyynnössä on edellytetty. Fantomatico Oy on rehellisesti ilmoittanut käyttävänsä alihankkijoita ja nimennyt ne, jotta tarjouspyynnön vaatimukset tulisivat täytetyiksi, ja jotta tilaaja voi tarkistaa Fantomatico Oy:n alihankkijoiden tiedot.

Alihankkijoista annetun selvityksen laiminlyönti on saattanut vaikuttaa myös henkilöiden resursoinnista annettuihin tietoihin, jotka on huomioitu tarjosten laatuvertailussa.

Bergent Oy on mahdollisesti laskenut alihankkijoidensa tunteja henkilöidensä resursointiin. Tämän selvittäminen jälkikäteen puolueettomasti

on mahdotonta, sillä Bergent Oy ei listaa henkilöiden resursointeja työvaihteittain yksiselitteisesti ja selkeästi.

Bergent Oy:n tunti-laskelmissa viitataan samaan aikaan sekä yrityksen omiin nimettyihin työntekijöihin että ulkopuolisten yritysten työpanoksiin. Samaan aikaan henkilöstön tunnit ja kokonaistunnit eivät täsmää. Tasapuolista pisteytystä ei Bergent Oy:n osalta ole tehtävissä.

Asianosaisen kuuleminen

Hallintolain (434/2003) 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selvityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Tarjouskilpailussa tarjouksen jättäneelle Bergent Oy:lle on varattu tilaisuus lausua näkemyksensä hankintaoikaisuvaatimuksessa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksestä. Bergent Oy on antanut lausunnon 3.3.2021. Lausunnossa on todettu muun muassa seuraavaa:

Bergent Oy:n näkemyksen mukaan kilpailutuksen kohteena olevaan laitteeseen erillisiä osia toimittavat yritykset ovat tavarantoimittajia, eivät alihankkijoita.

Bergent Oy tilaa tavaroita toimittavilta yrityksiltä yksittäisiä komponentteja, ei esimerkiksi lopputuotteen osakokoonpanoja tai sähköasennuksia. Lisäksi Bergent Oy varmistaa kaikkien komponenttien laadun ennen niiden lisäämistä kokoonpanotyöhön, jolloin tavarantoimittajilla ei ole välitöntä vaikutusmahdollisuutta lopputuotteen laatuun tai turvallisuuteen, vaan Bergent Oy on kaikissa työvaiheissa toteutusrajapinnassa tilaajan kanssa.

Työsuunnitelman yhteen kohtaan oli jäänyt termi ”alihankkijoiden” korvaamatta termillä ”tavarantoimittajien”. Tästä huolimattomuusvirheestä huolimatta Bergent Oy katsoo yhä, ettei se käytä alihankintaa kilpailutuksen kohteena olevan laitteen valmistamisessa.

Mikäli Bergent Oy:n kuitenkin katsotaan käyttävän alihankintaa, myös Fantomatico Oy:n tulisi katsoa käyttävän alihankintaa sähkötöiden osalta tai suorittavan ne ilman vaadittavaa toimilupaa. Mikäli Bergent Oy:n tarjous olisi hylättävissä nimeämättömän alihankkijan vuoksi, tarjoajien tasavertainen kohtelu edellyttäisi myös Fantomatico Oy:n tarjouksen hylkäämistä samoin perustein. Mikäli hankintayksikkö katsoo, että näissä molemmissa tapauksissa kyseessä on alihankinta, voi se halutessaan pyytää tarjoajilta lisäselvitystä asiasta, koska alihankinnan käyttäminen ei ollut kiellettyä tässä hankinnassa.

Työsuunnitelmassa ilmoitetusta 1074 henkilötyötunnin kokonaistuntimäärästä vain 60 on jätetty allokoimatta mihinkään tiettyyn toimintoon. Nämäkin tunnit on sisällytetty kohtaan "Vaihe 2 - Komponenttien tilaus, testaus ja osien suunnittelu, viikot 2-4, 260 h". Bergent Oy ei ole laske-
nut työtunteihin mukaan alihankkijoiden työtunteja, koska Bergent Oy ei käytä alihankkijoita ja kaikki työsuunnitelmaan kirjatut tunnit voidaan osoittaa kuuluvan työsuunnitelman mukaisen ja Bergent Oy:n itsensä tekemän työn piiriin.

Mikäli Bergent Oy:n tarjous hylätään ja Fantomatico Oy:n tarjous hyväksytään, käytetään enemmän varoja täysin vastaavan hyödykkeen hankkimiseksi, mikä tuskin on tarkoituksenmukaista tai julkisen kilpailutuksen hengen ja tavoitteiden mukaista.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijän vastaselitys

Fantomatico Oy:lle on varattu tilaisuus antaa vastaselitys Bergent Oy:n antaman lausunnon johdosta. Fantomatico Oy on antanut vastaselityksen 10.3.2021. Vastaselityksessä on todettu muun muassa seuraavaa:

CNC-jyrsinnässä hyödynnetään sellaista teknologiaa ja osaamista, jota Bergent Oy:llä ei ole kyseisten kappaleiden valmistamiseksi, ja siksi alihankintaa on käytettävä. Bergent Oy mainitsee piirtävänsä kyseiset työstettävät kappaleet valmiiksi, mutta tämän jälkeen CNC-jyrsijä ohjelmoi työstön CNC-laitteille. Tämäkin työvaihe jää siis alihankkijalle osaksi heidän ammattitaitoaan.

Bergent Oy:n väite siitä, että Fantomatico Oy ei saisi tehdä kyseisen teoksen mekatroniikan kokoonpanoa ja elektroniikka-asennuksia itse, ei pidä paikkansa. Fantomatico Oy:n toteutus ei edellytä Bergent Oy:n peräänkuuluttamia sähkötyöluovia.

Fantomatico Oy ei lähtenyt etsimään halvinta mahdollista tapaa toteuttaa kohde, vaan kestäväää ja laadukasta tapaa toteuttaa kohde annettussa hintahaitarissa pitkälliseen kokemukseensa julkitilojen interaktiivisista kohteista pohjautuen. Bergent Oy:n tarjouksen edullisuus suhteessa Fantomatico Oy:n tarjoukseen selittyy pitkälti esimerkiksi sauvojen liikuttamisen mekatroniikan ratkaisuihin. Fantomatico Oy on testannut Bergent Oy:n suunnitelman mukaista nostinteknologiaa vuosien varrella useampaankin otteeseen ja todennut tällaisten nostimien soveltuvan vain ratkaisuihin, joissa liike on satunnaista, mutta ei jatkuvaa.

Kyseisen nostintyyppin suuret eurooppalaiset valmistajat suosittelivat, että nostimilla saisi suorittaa 20 minuutin ajanjaksolla vain 2 minuuttia yhtäjaksoista liikettä, jonka jälkeen nostimen moottorin tulisi jäähtyä 18 minuuttia ylikuumenemisriskin välttämiseksi. Olisi teoksen käyttötarkoi-

tuksen vastaista, jos sen yhtäjaksoista käyttöä jouduttaisiin rajoittamaan käytetyn nostinteknologian vuoksi.

Suoraan nimillä allokoituja työtunteja on Bergentin työsuunnitelmassa yhteensä vain 224. Työtunteja ei tulisi olla sallittua jälkikäteen selitellä parhain päin. Jos Fantomatico Oy:n selkeästi allokoimia omia henkilötunteja olisi verrattu Bergent Oy:n varmasti tunnistettaviin henkilötyötunteihin, tai jos Fantomatico Oy:n olisi mahdollista listata myös alihankkijoidensa työtunteja, Fantomatico Oy olisi voittanut kilpailutuksen.

Lisäselvitys

Bergent Oy on antanut lisäselvityksen 18.3.2021.

Lisäselvityksessä todetaan muun muassa, että lineaarimoottorin pulssisuhde (duty cycle) riippuu liikutettavasta kuormasta ja ympäristön lämpötilasta. Valmistajan ilmoittama pulssisuhde perustuu lineaarimoottorin nimellisen maksimikuorman liikuttamiseen. Tilanne muuttuu pulssisuhteen ja lämpenemisen suhteen täysin, jos moottorilla liikutetaan esimerkiksi kahden kilogramman kuormaa moottorille ilmoitetun 20 kilogramman maksimikuorman sijaan.

Bergent Oy:n käyttämät lineaarimoottorit on mitoitettu ja valittu yhdessä niiden eurooppalaisen valmistajan kanssa niin, että ne toimivat Kymppin sydän -teoksessa kuten on tarkoitettu, ilman lämpö- tai kestävyysongelmia. Teoksen yhteyteen ei tarvitse laittaa tiedotetta käytön rajoittamisesta ylikuumenemisriskin vuoksi.

Bergent Oy on ilmoittanut työtunneiksi 1074 tuntia, jotka jakautuvat Bergent Oy:n seitsemälle työntekijälle. Bergent Oy ei ole lähtenyt arvioimaan työsuunnitelmassaan tavarantoimittajien käyttämiä työtunteja ja kirjannut niitä siihen.

Sovellettavat säännökset

Hankintalain 3 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

Hankintalain 104 §:n mukaan hankintayksikön on pyydettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä toimittajia määräaikaan mennessä esittämään tarjouksensa. Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava siten, että sen perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä

esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.

Hankintalain 105 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikkö voi asettaa vaatimuksia tarjoajan soveltuvuudelle. Soveltuvuutta koskevien vaatimusten tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä vaatimukset hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Hankintayksikön on suljettava tarjouskilpailusta ehdokas tai tarjoaja, joka ei vastaa asetettuja soveltuvuusvaatimuksia. Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoajat antavat tarjouksensa osana vakuutuksen, että ne täyttävät hankintayksikön asettamat soveltuvuutta koskevat vaatimukset. Vakuutuksessa annettujen tietojen paikkansapitävyys tulee tarkastaa tarjouskilpailun voittajan osalta ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

Hankintalain 106 §:n mukaan tarjouksista on valittava kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on hankintayksikön kannalta hinnaltaan halvin, kustannuksiltaan edullisin tai hinta-laatusuhteeltaan paras. Hinta-laatusuhteen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi. Hankintayksikön tulee ilmoittaa käyttämänsä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset vertailuperusteet hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

Hankintaoikaisuvaatimuksen arviointi

Bergent Oy:n antamat tiedot alihankkijoiden käytöstä

Fantomatico Oy on hankintaoikaisuvaatimuksessaan esittänyt, että Bergent Oy olisi laiminlyönyt ilmoittaa tarjouksessaan pakollisia alihankkijoiden käyttöä koskevia tietoja. Bergent Oy:n näkemyksen mukaan Bergent Oy ei käytä alihankkijoita, vaan kyse on tavarantoimittajista, joita ei tarvitse ilmoittaa alihankkijoina.

Asiassa on siten arvioitava, olisiko hankintayksikön tullut sulkea Bergent Oy tarjouskilpailusta sen johdosta, että Bergent Oy olisi laiminlyönyt ilmoittaa tarjouksessaan tarjouspyynnössä edellytetyt tarjoajan soveltuvuuteen liittyviä pakollisia alihankkijatietoja.

Tältä osin on todettava, että tarjouspyynnön liitteenä olleen sopimusluonnoksen mukaan hankintaan sovelletaan sopimuksen ohella julkisten tavarahankintojen yleisiä sopimusehtoja (JYSE 2014 Tavarat). JYSE 2014 Tavarat -sopimusehtojen kohdassa 1.1 on määritelty alihank-

kija seuraavasti: ”Sellainen kolmas taho, joka osallistuu hankintasopimuksessa tarkoitettujen sopimusvelvoitteiden täyttämiseen.”

Lisäksi hankintalakia koskevassa hallituksen esityksessä HE 108/2016 vp on sivulla 177 todettu alihankintaa koskevan hankintalain 77 §:n tulokinnasta seuraavaa: ”Hankintayksikön harkintavallassa on määritellä kussakin hankinnassa sille hankinnan kannalta merkitykselliset alihankkijat, joita koskevasta tiedoista on kyse siten, että tästä ei aiheudu tulkintaongelmia. Alihankkijaksi tulisi katsoa vain konkreettisesti tavarantai palvelun tuottamiseen osallistuva toimittaja. Esimerkiksi palveluntarjoajan tavarantoimittajan tai tilintarkastusyhteisön kaltaisia yhteistyökumppaneita ei olisi tarkoituksenmukaista katsoa alihankkijoiksi.”

Asiassa esitetyn selvityksen perusteella on todettava, että Bergent Oy on osoittanut tavarantoimittajiksi nimittämiensä yritysten toimittavan ai-noastaan komponentteja taideteosta varten. Vaikka joidenkin teoksen komponenttien toimittamisen on esitetty vaativan muun muassa tilauksesta tehtävää CNC-jyrsintää, sillä ei ole vaikutusta asian arviointiin, sillä asiassa esitetyn selvityksen perusteella Bergent Oy huolehtii kuitenkin itse kaikilta osin lopullisen taideteoksen toteutuksesta. Asiassa ei ole esitetty selvitystä siitä, että Bergent Oy aikoo täyttää jonkin hankintayksikön ja Bergent Oy:n välisen sopimuksen näkökulmasta merkityksellisen sopimusvelvoitteen alihankkijan tekemällä suorituksella.

Näin ollen Bergent Oy:n tavarantoimittajiksi nimittämät yritykset eivät osallistu sopimusvelvoitteiden täyttämiseen sillä tavoin kuin sopimuksen mukainen alihankkijan määritelmä edellyttäisi. Bergent Oy:llä on ollut perusteltu syy tulkita materiaaleja toimittavat yritykset tavarantoimittajiksi, joita ei tarvitse ilmoittaa tarjouskilpailussa alihankkijoina.

Lisäksi Bergent Oy on tuonut työsuunnitelmassaan avoimesti esille, mitkä materiaalit se aikoo tilata ulkopuolisilta yrityksiltä. Näin ollen hankintayksikkö on saanut joka tapauksessa tarjouksen yhteydessä tiedon siitä, miltä osin hankinnan komponenttien toimittamiseen osallistuu ulkopuolisia yrityksiä. Asiassa ei ole esitetty selvitystä siitä, että Bergent Oy aikoo käyttää materiaalien toimittamiseen tai hankinnan toteuttamiseen muitakin yrityksiä kuin mitä työsuunnitelmassa on tuotu esiin.

Edellä mainitut seikat huomioiden Bergent Oy ei ole laiminlyönyt alihankkijoiden käyttöä koskevien tietojen esittämistä tarjouksessa. Näin ollen hankintayksikkö ei ole menetellyt virheellisesti, kun se ei ole sulkenut Bergent Oy:tä tarjouskilpailusta mainitulla perusteella.

Taideteoksen toteuttamistapa

Fantomatico Oy:n näkemyksen mukaan Bergent Oy:n tarjouksen edullisuus liittyy siihen, että Bergent Oy käyttää teoksessa nostinteknolo-

giaa, joka soveltuisi vain satunnaiselle liikkeelle ja johon liittyy ylikuumenemisvaara. Bergent Oy:n näkemyksen mukaan teoksessa käytettävät lineaarimoottorit on mitoitettu ja valittu niin, että ne toimivat teoksessa kuten on tarkoitettu ilman lämpö- tai kestävyysongelmia.

Asiassa on siten arvioitava, antaako asiassa esitetty selvitys perusteltua aihetta epäillä, että Bergent Oy:n tarjous ei olisi ollut tarjouspyynnön vaatimusten mukainen, tai että Bergent Oy:llä ei olisi tosiasiallisesti edellytyksiä toteuttaa hankintaa sille asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Tältä osin on todettava, että tarjouspyyntöasiakirjoihin sisältyneessä Good Kombo Oy:n laatimassa suunnitelmassa on asetettu vaatimuksia muun muassa siitä, että taideteoksen tulee kestää päivittäistä käyttöä ja sauvan, mekanismin ja elektroniikan tulee kestää rikkoutumatta se, että joku estää kädellä sauvaan nousemasta ylöspäin. Lisäksi hankintasopimusluonnoksessa on esitetty vaatimus siitä, että veistoksen käytön tulee olla turvallista kaikenikäisille käyttäjille ja veistoksen tulee kestää päivittäistä suhteellisen rasittavaakin käyttöä julkisessa tilassa.

Sen sijaan huomiota tulee kiinnittää siihen, että tarjouspyyntöasiakirjoissa ei ole asetettu yksityiskohtaisempia teknisiä vaatimuksia esimerkiksi sille, millaisia moottoreita taideteoksessa tulee käyttää tai millainen niiden pulssisuhteen tulisi olla. Lisäksi on huomioitava, että oikeuskäytännön mukaan hankintayksiköllä on oikeus luottaa tarjoajan tarjouksessaan ilmoittamiin tietoihin, ellei sillä ole perusteltua syytä muuta epäillä (esim. KHO 2020:39).

Tältä osin on todettava, että Bergent Oy on antamiensa selvitysten perusteella kyennyt osoittamaan, että Bergent Oy:n tarjoama teoksen toteuttamistapa täyttää teokselle asetetut yleiset kestävyysvaatimukset. Lisäksi hankintayksikkö on jo tarjouskilpailun aikana pyytänyt Bergent Oy:ltä selvityksen poikkeuksellisen alhaisen tarjoushinnan johdosta. Bergent Oy on kyennyt selvittämään uskottavalla tavalla hankintayksikölle, mistä tekijöistä hankinnan kustannukset muodostuvat.

Fantomatico Oy:n esittämät näkökohdat teoksessa käytetystä nostintechnologiasta eivät anna perusteltua aihetta epäillä, että Bergent Oy:n tarjous ei olisi ollut tarjouspyynnön mukainen, tai että Bergent Oy ei tosiasiallisesti kykenisi toteuttamaan hankintaa tarjouspyyntöasiakirjojen vaatimusten mukaisesti.

Bergent Oy:n antamat tiedot henkilöiden resursoinnista työvaiheittain

Fantomatico Oy:n näkemyksen mukaan Bergent Oy ei olisi listannut henkilöiden resursointeja työvaiheittain yksiselitteisesti ja selkeästi. Bergent Oy on mahdollisesti myös sisällyttänyt alihankkijoiden työtunte-

ja laskelmiin. Bergent Oy:n näkemyksen mukaan työsuunnitelmaan kirjattut tunnit voidaan osoittaa kuuluvan työsuunnitelman mukaisen ja Bergent Oy:n itsensä tekemän työn piiriin.

Asiassa on siten arvioitava, onko Bergent Oy esittänyt työsuunnitelmassaan henkilötyötunnit tarjouspyynnön vaatimuksen mukaisesti, ja onko Bergent Oy:n ja Fantomatico Oy:n työtunteja vertailtu tarjouspyynnössä asetetun vertailuperusteen mukaisesti.

Tältä osin on todettava, että tarjouspyynnössä on edellytetty ilmoittamaan henkilöiden työtuntien resursoinnit ainoastaan työvaiheittain, ei esimerkiksi jokaisen yksittäisen toteutukseen osallistuvan henkilön osalta erikseen. Bergent Oy:n työsuunnitelmassa on eritelty henkilötyötuntien resursointi riittävän selkeästi työvaiheittain, ja siten Bergent Oy:n on ilmoittanut työtunnit tarjouspyynnön vaatimuksen mukaisesti.

Bergent Oy:n työsuunnitelman kirjaukset eivät myöskään viittaa siihen, että Bergent Oy olisi sisällyttänyt muita kuin itse suorittamiaan töitä laskelmiinsa. Työsuunnitelman perusteella kullekin työvaiheelle ilmoitetut tuntimäärät ovat yhdistettävissä johdonmukaisesti Bergent Oy:n itsensä suorittamiin toimenpiteisiin. Lisäksi Bergent Oy on hankintaoikaisuasian käsittelyn yhteydessä todennut yksiselitteisesti, ettei Bergent Oy ole sisällyttänyt tuntilaskelmiinsa tavarantoimittajien työtunteja.

Näin ollen Bergent Oy:n ja Fantomatico Oy:n ilmoittamia henkilötyötunteja on ollut mahdollista vertailla tasapuolisesti. Bergent Oy:n työsuunnitelmassa on resursoitu eri työvaiheisiin eniten henkilötyötunteja, ja tarjous on siten pisteytetty asetetun vertailuperusteen mukaisesti.

Muut väitteet

Bergent Oy ja Fantomatico Oy ovat esittäneet eriäviä näkemyksiä siitä, tarvitsisiko Fantomatico Oy teoksen toteuttamiseen sähkötyöluvan. Tältä osin on todettava, että asiasta ei ole tarpeen lausua enempää. Asiassa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden johdosta Fantomatico Oy:n tarjous voisi tulla valituksi Bergent Oy:n tarjouksen sijaan, eikä asian ratkaisemisella olisi siten vaikutusta muutoksenhakuasian lopputulokseen.

Johtopäätökset

Hankinta on toteutettu hankintalain mukaisesti. Tarjoukset on arvioitu ja vertailu tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti noudattaen hankintaan sovellettavia hankintalain säännöksiä. Edellä esitetyillä perusteilla Fantomatico Oy:n tekemä hankintaoikaisuvaatimus ei anna aihetta muuttaa hallintojohtajan tekemää hankintapäätöstä.

Kaupunkiympäristölautakunnan toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunta on toimivaltainen käsittelemään hankintaoikaisuvaatimuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jaakko Seppänen, lakimies, puhelin: 310 39062
jaakko.seppanen(a)hel.fi
Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Hankintaoikaisuvaatimus Fantomatico Oy 22.2.2021
- 2 Lausunto Bergent Oy 2.3.2021
- 3 Vastaselitys Fantomatico Oy 10.3.2021
- 4 Lisäselvitys Bergent Oy 18.3.2021

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö
- 2 Tarjousvertailu
- 3 Bergent Oy:n tarjous
- 4 Bergent Oy:n työsuunnitelma
- 5 Bergent Oy:n selvitys referenssistä ja poikkeuksellisen alhaisesta tarjoushinnasta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Tarjouksen jättäneet	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallintojohtaja 09.02.2021 § 8

HEL 2020-011056 T 02 08 01 00

Päätös

Hallintojohtaja hyväksyi Bergent Oy:n tarjouksen kokonaistaloudellisesti edullisimpana ja päätti, että Bergent Oy:n kanssa tehdään sopimus Kympin sydän - Helsingin kaupunginosien statistiikkaa esittelevän sähkömekaanisen taideteoksen toteuttamisesta, siten että toimeksiannon kokonaishinta on 69 000 euroa (alv 0 %).

Lisäksi sopimukseen sisältyvät erikseen tilattavat taideteoksen huolto-, ylläpito- ja muutostyöt, jotka tarjoaja suorittaa tarjouksessa ilmoittamallaan tuntihinnalla. Näiden töiden osalta sopimus on voimassa määräaikaisena kaksi vuotta ja jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana.

Osapuolia sitova sopimus syntyy vasta, kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen tai kun tilaus on tehty.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala on kilpailuttanut Helsingin kaupunginosien statistiikkaa esittelevän sähkömekaanisen veistoksen toteutuksen vuoden 2021 alussa. Teos sijoitetaan Kaupunkiympäristötalon aulaan osoitteessa Työpajankatu 8. Veistos koostuu kalusteesta ja siihen integroidusta tekniikasta. Teos on nimeltään Kympin sydän ja sen on suunnitellut Good Kombo Oy. Lisäksi hankintaan sisältyy teoksen huolto-, ylläpito- ja muutostyöt, kuten ajantasaisten statistiikkojen päivittäminen veistokseen sekä korjaus- ja huoltotyöt takuuajan umpeuduttua.

Kyseessä on kansallisen kynnyksarvon ylittävä tavarahankinta. Hankinnasta julkaistiin avoin hankintailmoitus 11.11.2020. Hankintailmoitusta korjattiin 19.11.2020 julkaistulla korjausilmoituksella, jossa maksuehtoa muutettiin.

Määräaikaan 4.12.2020 klo 12 mennessä tarjouksen jättivät kaksi tarjoajaa; Bergent Oy ja Fantomatico Oy. Molemmat tarjoukset ovat tarjouspyynnön mukaisia. Bergent Oy:n osalta hankintayksikkö pyysi lisäselvityksen mm. poikkeuksellisen alhaisen tarjoushinnan johdosta. Tarjoajan antama selvitys todettiin hyväksyttäväksi.

Hankinnan valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo oli 40 % ja laadun 60 %. Bergent Oy:n tarjous on kokonaistaloudellisesti edullisin liitteenä olevasta vertailutaulukosta ilmenevin perustein.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan

viranomaisen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita (10 luku 1 § 3 momentti 3 kohta).

Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen (Kylk 15.12.2020 § 743) mukaan hallintojohtajan hankintavaltuudet on enintään 500 000 euron suuruisiin hankintoihin. Hallintojohtaja on näin ollen toimivaltainen päättämään hankinnasta.

Lisätiedot

Heikki Mäntymäki, viestintäpäällikkö, puhelin: 310 37368
heikki.mantymaki(a)hel.fi